

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu

Sławomir Pałka

BK-VII.0520.538.2025

Warszawa, 15 stycznia 2026 15 stycznia 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **13921** Pana Posła Jarosława Sachajko i Pani Posłanki Anny Gembickiej *w sprawie systemowego braku ochrony polskich dzieci prześladowanych w Europie Zachodniej na przykładzie tragicznej historii nastolatki, która padła ofiarą przemocy rówieśniczej w Holandii.*

Żadna ze spraw dotyczących bezpieczeństwa dzieci – zarówno przebywających w kraju, jak i w odniesieniu do obywateli polskich przebywających za granicą – nie jest przez Ministerstwo Sprawiedliwości bagatelizowana.

Każdy obywatel polski niezależnie od miejsca stałego lub czasowego pobytu może korzystać ze wsparcia systemu nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1534 ze zm., dalej „ustawa”), na takich samych zasadach jak obywatele mieszkający w kraju.

Z pomocy tej można skorzystać w sposób stacjonarny, podczas wizyty w Polsce. Do dyspozycji obywateli pozostają wszystkie punkty zlokalizowane na terenie kraju, w każdym powiecie (prawie 1500). Co szczególnie ważne dla osób pozostających czasowo lub stale poza Polską, z pomocy skorzystać można także zdalnie, za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. To do osoby potrzebującej pomocy prawnej należy wybór formy jej udzielenia, tj. czy chce skorzystać z pomocy w sposób stacjonarny czy zdalny.

Mając na uwadze przedstawioną w interpelacji sprawę należy wskazać, że dotyczy ona zdarzenia, które miało miejsce na terytorium Holandii, zatem ewentualne postępowanie w tej sprawie powinno być prowadzone przez właściwe organy holenderskie, zgodnie z tamtejszym prawem. Właściwe organy holenderskie są odpowiedzialne za wyjaśnienie okoliczności tragedii, ustalenie ewentualnej odpowiedzialności osób trzecich oraz ocenę działań instytucji, które miały obowiązek ochrony dziecka.

Prokuratura Krajowa ani jednostki prokuratury okręgu zielonogórskiego nie zarejestrowały w ramach obrotu międzynarodowego wpływu korespondencji związanej z tym zdarzeniem. W związku z tym Prokuratura Krajowa nie podejmowała działań w zakresie zdarzenia opisanego w interpelacji.

Niezależnie od kompetencji organów holenderskich należy również wskazać, że zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. Prawo konsularne (Dz. U. z 2023 roku poz. 1329) to właściwe służby konsularne zobowiązane są w pierwszej kolejności do wsparcia i pomocy polskim obywatelom przebywającym za granicą, a także zapobiegania wszelkim przejawom dyskryminacji.

W zakresie podniesionej w interpelacji kwestii dotyczącej przeciwdziałania przejawom rasizmu i ksenofobii należy wskazać, że w państwach członkowskich Unii Europejskiej obowiązuje decyzja ramowa Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych. Zgodnie z jej art. 1 każde państwo członkowskie zobowiązane

jest do zapewnienia karalności umyślnych czynów polegających w szczególności na publicznym nawoływaniu do przemocy lub nienawiści skierowanej przeciwko grupie osób albo osobie zdefiniowanej według rasy, koloru skóry, religii, pochodzenia lub przynależności narodowej albo etnicznej, a także publicznym rozpowszechnianiu treści o takim charakterze oraz publicznym aprobowaniu, negowaniu lub rażącym pomniejszaniu zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych, jeżeli czyny te mogą prowadzić do wzbudzenia nienawiści lub przemocy wobec wskazanych grup.

Oznacza to, że penalizacji podlegają zachowania skierowane przeciwko każdej grupie osób definiowanej m.in. według pochodzenia lub przynależności narodowej. Regulacje te obejmują więc również Polaków, w tym dzieci.

Jednocześnie należy podkreślić, że obowiązujące prawo Unii Europejskiej penalizuje mowę nienawiści oraz przestępstwa z nienawiści wyłącznie w odniesieniu do określonych przestępstw takich jak rasa, kolor skóry, religia, pochodzenie lub przynależność narodowa bądź etniczna. Na poziomie unijnym nie istnieje natomiast pełna harmonizacja definicji tych przestępstw ani jednolitych minimalnych sankcji karnych. W trakcie sprawowania przez Polskę prezydencji w Radzie Unii Europejskiej podejmowane były działania zmierzające do podjęcia dyskusji nad możliwością uznania mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści za kategorię przestępstw, która mogłaby zostać objęta zakresem art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Przepis ten stanowi podstawę do ustanawiania minimalnych zasad dotyczących definicji przestępstw i sankcji w odniesieniu do szczególnie poważnych form przestępczości o wymiarze transgranicznym. Choć katalog tzw. „przestępstw UE” ma charakter zamknięty, może on zostać rozszerzony w drodze procedury przewidzianej w art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE, tj. decyzją Rady, działającej jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego. Mechanizm ten został już zastosowany, m.in. poprzez decyzję Rady (UE) 2022/2332, na mocy której katalog przestępstw UE rozszerzono o naruszenia unijnych środków ograniczających.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że problematyka przemocy, mowy nienawiści oraz przestępstw z nienawiści, w tym wobec dzieci migrantów, pozostaje objęta obowiązującymi instrumentami prawa UE w zakresie przesłanek pochodzenia i przynależności narodowej, a Rząd RP podejmował działania na forum unijnym zmierzające do wzmocnienia i pogłębienia wspólnych europejskich standardów w tym obszarze.

Niezależnie od jurysdykcji zagranicznej, Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi analizę ewentualnych zmian w tym zakresie w prawie karnym materialnym, tak aby realnie wzmocnić ochronę obywateli przed przemocą i nękaniami zbiorowym w Internecie i kontynuuje działania systemowe nakierowane na wzmacnianie ochrony w sprawach dotyczących przemocy i nękania. W ramach prac działającej przy Ministrze Sprawiedliwości Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego planowana jest diagnoza zjawiska nękania zbiorowego i hejtu w Internecie, co w pozwoli na ocenę potrzeby dokonania ewentualnych zmian w tym zakresie w prawie karnym materialnym, tak aby realnie wzmocnić ochronę obywateli przed przemocą i nękaniami zbiorowym w Internecie.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pałka

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/